

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ **ΓΙΑ ΤΑ ΔΥΟ ΝΕΑ ΕΘΝΙΚΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΑΡΚΑ ΣΕ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟ**

Για το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Νοτίου Αιγαίου 1 - Νότιες Κυκλάδες:

Η μοναδικότητα των οικοσυστημάτων των νησιών του Αιγαίου έχει αποτελέσει αντικείμενο πολύχρονης μελέτης από Έλληνες και ξένους επιστήμονες.

Το δίκτυο των νησιών που συμπεριλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Νοτίου Αιγαίου 1 – Νότιες Κυκλάδες, έχει ορισμένα διακριτά χαρακτηριστικά τα οποία το καθιστούν μοναδικό σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και καθιστούν επιβεβλημένη την προστασία του ως φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα παγκόσμιας σημασίας. Η επιστημονικά τεκμηριωμένη αξία των νησιών του Νοτίου Αιγαίου, έχει οδηγήσει στην ένταξη μεγάλου αριθμού αυτών στο ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 από το 1996. Οι περιοχές αυτές αποτελούν εξαιρετική συμβολή της χώρας μας στο σημαντικότερο αυτό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών, το μεγαλύτερο παγκοσμίως. Τα νησιά αυτά είναι είτε υπολείμματα μεγαλύτερων νησιών που καταποντίστηκαν πριν εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια, είτε αποτέλεσμα υποθαλάσσιας ηφαιστειακής δραστηριότητας. Ο βαθμός γεωγραφικής και χρονικής απομόνωσης (σε γεωλογικό χρόνο) διαμορφώνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος των νησιών. Οι απομονωμένες αυτές θέσεις λειτουργούν ως φυσικά εργαστήρια εξέλιξης.

Το Πάρκο φιλοξενεί πολλά κινδυνεύοντα είδη πτηνών, ενδημικά είδη και υποείδη ερπετών, φυτών και ασπόνδυλων ζώων, καθώς και πληθώρα προστατευόμενων και σπάνιων ειδών σε εθνικό, ευρωπαϊκό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο.

Οι πλούσιοι υποβρύχιοι οικότοποι του, συμπεριλαμβανομένων των λιβαδιών ποσειδωνίας, των κοραλλιογενών υφάλων και των οικοσυστημάτων βαθύν υδάτων, χρησιμεύουν ως κύριοι τόποι αναπαραγωγής θαλάσσιων θηλαστικών, όπως η μεσογειακή φώκια, και διάφορα είδη κητωδών, καθώς και ψαριών και ασπόνδυλων. Τα λιβάδια Ποσειδωνίας, παρέχουν εξαιρετικά σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, όπως η δέσμευση άνθρακα, λειτουργώντας ως αποθήκες άνθρακα. Με την προστασία αυτών των οικοσυστημάτων, τα θαλάσσια πάρκα ενισχύουν τη λεγόμενη "μπλε απορρόφηση άνθρακα". Η καταστροφή των οικοσυστημάτων αυτών οδηγεί στην απελευθέρωση του αποθηκευμένου CO₂ συμβάλλοντας στην κλιματική αλλαγή. Επιπλέον τα λιβάδια Ποσειδωνίας συμβάλουν και στην προστασία των παραλιών από τη διάβρωση μέσω της σταθεροποίησης του πυθμένα και την απομείωση της κυματικής ενέργειας .

Τα μοναδικά ωκεανογραφικά χαρακτηριστικά του Νοτίου Αιγαίου, όπως η πολύπλοκη ακτογραμμή και βαθυμετρία του, οι θερμοκρασιακές διαβαθμίσεις του, τα σύνθετα μοτίβα κυκλοφορίας νερού, η υψηλή αλατότητα των υδάτων του και οι αναβλύσεις πλούσιων σε θρεπτικά υδάτινων ζωνών ενισχύουν περαιτέρω την οικολογική του σημασία. Επιπλέον, το εκτεταμένο δίκτυο νησιών και παράκτιων ζωνών παρέχει ζωτικής σημασίας μεταναστευτικές διαδρομές για πολλά θαλάσσια είδη.

Ωστόσο, αυτή η εύθραυστη βιοποικιλότητα απειλείται όλο και περισσότερο από την υπεραλίευση, τη ρύπανση και την κλιματική αλλαγή, καθιστώντας απαραίτητη την προστασία των θαλάσσιων

οικοσυστημάτων. Η προστασία τους συμβάλλει στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της αλιείας και των παράκτιων κοινοτήτων που βασίζονται στην υγεία και την καλή κατάσταση των θαλάσσιων πόρων του Αιγαίου.

Για το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου (ΕΘΠΙ):

Η περιοχή έκτασης του ΕΘΠΙ είναι καίριας σημασίας για πολλά θαλάσσια θηλαστικά, όπως ο φυσητήρας (*Physeter macrocephalus*), ο ζιφιός (*Ziphius cavirostris*) και το ζωνοδέλφιο (*Stenella coeruleoalba*), που χρησιμοποιούν την ελληνική Τάφρο του Ιονίου ως κύρια περιοχή διαβίωσης. Η παρουσία αυτών των ειδών, τα οποία απειλούνται από ανθρωπογενείς πιέσεις όπως οι συγκρούσεις με πλοία και ο υποθαλάσσιος θόρυβος, καθιστά αναγκαία την προστασία του οικοτόπου τους.

Επιπλέον, η φώκια *Monachus monachus*, ένα από τα πιο απειλούμενα θαλάσσια θηλαστικά παγκοσμίως, καθώς και διάφορα είδη δελφινιών, όπως το *Grampus griseus*, το *Delphinus delphis* και το *Tursiops truncatus*, εντοπίζονται στην περιοχή, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για στοχευμένα μέτρα διατήρησης των ενδιαιτημάτων τους.

Στην περιοχή περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* στη Μεσόγειο, καθώς και κρίσιμες περιοχές ανάπτυξης, τροφοληψίας και διαχείμασης τόσο για το είδος *Caretta caretta* όσο και για το είδος *Chelonia mydas*.

Από οικολογική άποψη, η περιοχή διαθέτει εξαιρετικής σημασίας οικοτόπους, όπως τα λιβάδια *Posidonia oceanica*, τα οποία συμβάλλουν στην αποθήκευση άνθρακα, και υφάλους με μακροφυτικές βιοκοινωνίες μεγάλων φαιοφυκών του γένους *Cystoseira sensu lato* στα ρηχά και κοραλλιγενείς βιοκοινωνίες στα βαθύτερα που υποστηρίζουν πλούσια βιοποικιλότητα. Οι ύφαλοι και τα βαθύβια κοράλλια σε βαθιά νερά αποτελούν επίσης σημαντικούς βιογενείς οικοτόπους, υποστηρίζοντας μοναδικά οικοσυστήματα που κινδυνεύουν από καταστροφικές δραστηριότητες, όπως η αλιεία με συρόμενα εργαλεία.

Το πάρκο σχεδιάστηκε για να καλύψει τόσο παράκτιες όσο και βαθύτερες θαλάσσιες ζώνες, περιλαμβάνοντας σημαντικά τμήματα της Ελληνικής Τάφρου, η οποία αποτελεί πυρήνα υψηλής βιοποικιλότητας. Η ζωνοποίηση του πάρκου επιτρέπει την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων διαχείρισης και διατήρησης, όπως περιορισμοί στην καταστρεπτική αλιεία και η ρύθμιση της ναυσιπλοΐας, ώστε να μειωθούν οι επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές.

Για τον καθορισμό προτεραιοτήτων διαχείρισης, τον προσδιορισμό των ζωνών προστασίας και των επιτρεπόμενων χρήσεων, εφαρμόστηκε η προσέγγιση του Συστηματικού Σχεδιασμού Διατήρησης (Systematic Conservation Planning), με στόχο την ιεράρχηση περιοχών με βάση τη συνολική αξία τους για τη βιοποικιλότητα. Η προσέγγιση αυτή έλαβε υπόψη την κατανομή των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων και την οικολογική συνδεσιμότητα των οικοσυστημάτων.

Η έκταση των δύο Εθνικών Θαλάσσιων Πάρκων

Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Νοτίου Αιγαίου 1 – Νότιες Κυκλάδες έχει **συνολική έκταση σχεδόν 9.500 (9.477) km², εκ των οποίων 9.189 km² αφορά ελληνικές θαλάσσιες ζώνες** και 288 km² αφορά χερσαίες εκτάσεις. Περιλαμβάνει 73 συμπλέγματα νησιών, τα 68 εκ των οποίων ανήκουν στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000 (Παράρτημα 1) και τα υπόλοιπα 5 στο δίκτυο των IBA (Important Bird Areas) του Birdlife International, με συνολική έκταση 1,7 km², τα οποία και αναμένεται σύντομα να ενταχθούν στο Δίκτυο Natura 2000 ως ΖΕΠ μέσω του εν εξελίξει προγράμματος της εποπτείας.

Το Πάρκο Ιονίου διασυνδέει πολλές υφιστάμενες προτατευόμενες περιοχές (Παράρτημα 2) έχει **συνολική έκταση περίπου 18.000 (17.970) km², εκ των οποίων 17.690 km² αφορά ελληνικές θαλάσσιες ζώνες** και 280 km² αφορά χερσαίες εκτάσεις.

Με τα 2 θαλάσσια πάρκα αυξάνεται η προστασία στο 36,2% των χωρικών υδάτων και εκπληρώνεται, με αυτόν τον τρόπο, η δέσμευση της χώρας μας για τη διεύρυνση του δικτύου θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας 30x30.

1. Τι αλλάζει σε επίπεδο αλιείας στα δύο νέα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα;

Στα δύο νέα εθνικά θαλάσσια πάρκα απαγορεύεται παντού η αλιεία με μηχανότρατα ή βιντζότρατα, όπως άλλωστε και στο υφιστάμενο Θαλάσσιο Πάρκο της Αλοννήσου.

2. Η θεσμοθέτηση των δύο νέων Εθνικών Θαλάσσιων Πάρκων αποκλείει τις ανθρώπινες δραστηριότητες;

Σε καμία περίπτωση. Δραστηριότητες όπως η κτηνοτροφία, η μελισσοκομία και η μικρή παράκτια αλιεία, που ασκούνται για χιλιάδες χρόνια στην περιοχή και έχουν συν διαμορφώσει τις αξίες του φυσικού της αποθέματος, διατηρούνται και όπου είναι δυνατό ενισχύονται ώστε να παραμείνουν ενεργές. Ξερολιθίες, αναβαθμίδες, στέρνες και άλλα στοιχεία του τοπικού πολιτιστικού αποθέματος συντηρούνται και αναδεικνύονται στο πλαίσιο των δύο νέων Εθνικών Θαλάσσιων Πάρκων. Και τα δύο νέα θαλάσσια πάρκα ακολουθούν την σύγχρονη προσέγγιση κατά την οποία το πάρκο συνυπάρχει και ενθαρρύνει τις βιώσιμες ανθρώπινες δραστηριότητες, στην λογική της συνύπαρξης.

3. Ποια είναι τα πρόσθετα πλεονεκτήματα των δύο νέων, ενιαίων, εθνικών θαλάσσιων πάρκων σε σχέση με τις μέχρι σήμερα μεμονωμένες προστατευόμενες περιοχές (δικτύου Natura 2000);

Τα θαλάσσια πάρκα, τα οποία είναι δίκτυα διασυνδεδεμένων προστατευόμενων περιοχών, προσφέρουν σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με τις μεμονωμένες προστατευόμενες περιοχές, κυρίως λόγω της ευρύτερης οικολογικής, διοικητικής και κοινωνικοοικονομικής προσέγγισης. Η δημιουργία των πάρκων επιτρέπει την πιο ολοκληρωμένη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών. Αντιμετωπίζει τον χώρο με ενιαίο τρόπο και επομένως δίνει τη δυνατότητα ορθότερης ρύθμισης των επιτρεπόμενων χρήσεων και δραστηριοτήτων εντάσσοντας και τους κατοίκους ως βασική παράμετρο για την αποτελεσματική προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Τα πάρκα μπορούν να προστατεύσουν καλύτερα τα είδη, τους οικοτόπους και τα οικοσυστήματα, να βελτιώσουν τη διαχείριση της αλιείας, να υποστηρίξουν τις τοπικές κοινότητες και να διευκολύνουν την επιστημονική έρευνα εξασφαλίζοντας προνομιακή πρόσβαση σε χρηματοδότηση και διεθνείς συνεργασίες. Δημιουργώντας ένα μεγαλύτερο και πιο ολοκληρωμένο σύστημα, τα θαλάσσια πάρκα μπορούν επίσης να διαχειριστούν πιο αποτελεσματικά το «φαινόμενο της διάχυσης» (σε σχέση με μεμονωμένες προστατευόμενες περιοχές). Αποτέλεσμα αυτού είναι οι προστατευόμενες περιοχές να συμβάλλουν στην υγεία των γύρω οικοσυστημάτων μέσω της μετανάστευσης ψαριών και προνυμφών.

Συγκεκριμένα:

Οικολογικά πλεονεκτήματα

1. **Συνοχή οικοσυστημάτων:** Ένα ενιαίο πάρκο διατηρεί την ακεραιότητα ολόκληρων θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Παράδειγμα: Το Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου - Βόρειων Σποράδων (Ελλάδα) προστατεύει τη μεσογειακή φώκια, προσφέροντάς της καταφύγιο.

2. **Προστασία μεταναστευτικών/κινούμενων ειδών:** Ενιαία πάρκα διασφαλίζουν την αδιάλειπτη προστασία ειδών που κινούνται σε μεγάλες αποστάσεις.

Παράδειγμα: Το Pelagos Sanctuary στη Μεσόγειο προστατεύει δελφίνια και φάλαινες σε 87.500 km².

3. **Ανθεκτικότητα οικοσυστημάτων:** Με την προστασία μεγαλύτερης ποικιλίας ενδιατημάτων, τα ενιαία θαλάσσια πάρκα χτίζουν ανθεκτικότερα οικοσυστήματα, ικανά να ανταπεξέλθουν στις περιβαλλοντικές αλλαγές, όπως η κλιματική αλλαγή και η ρύπανση.

Παράδειγμα: Το Great Barrier Reef Marine Park (Αυστραλία) λειτουργεί ως παγκόσμιο παράδειγμα ανθεκτικότητας.

4. **Διατήρηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας:** Η προστασία μεγαλύτερης ποικιλίας ειδών και ενδιαιτημάτων ενισχύει τη συνολική βιοποικιλότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.
5. **Βελτιωμένη Διαχείριση Αλιείας:** Τα πάρκα λειτουργούν ως περιοχές αναπαραγωγής και νηπιακά πεδία «nurseries», με αποτέλεσμα την αύξηση της βιομάζας των ιχθυαποθεμάτων που «εξαπλώνονται» σε γειτονικές περιοχές. Τα θαλάσσια πάρκα μπορούν να βοηθήσουν στην αναπλήρωση των ιχθυαποθεμάτων στις γύρω περιοχές μέσω του φαινομένου της διάχυσης, συμβάλλοντας σε πιο βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές.
Παράδειγμα: Έχει καταγραφεί στο Galápagos Marine Reserve και σε περιοχές της Μεσογείου.
6. **Αποκατάσταση Οικοσυστημάτων:** Τα θαλάσσια πάρκα μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην αποκατάσταση υποβαθμισμένων θαλάσσιων οικοσυστημάτων, παρέχοντας καταφύγιο σε είδη και προωθώντας την αποκατάσταση των φυσικών οικοτόπων.

Διοικητικά & Διαχειριστικά Πλεονεκτήματα

1. **Ολοκληρωμένη διαχείριση:** Ενιαία σχέδια δράσης και συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων.
Παράδειγμα: Το Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου λειτουργεί εφαρμόζοντας αρχές ολοκληρωμένης διαχείρισης με ενιαίο φορέα διαχείρισης (τώρα μονάδα του ΟΦΥΠΕΚΑ) για την *Caretta caretta*.
2. **Μειωμένο διοικητικό κόστος:** Περιορίζεται η πολυδιάσπαση της διοίκησης της διαχείρισης και εξοικονομούνται πόροι.
Παράδειγμα: Το δίκτυο Natura 2000 της Ε.Ε. ενοποιεί περιοχές κάτω από κοινό πλαίσιο.
3. **Επιστημονική έρευνα και παρακολούθηση:** Η μεγαλύτερη κλίμακα των ενιαίων θαλάσσιων πάρκων επιτρέπει πιο ολοκληρωμένες επιστημονικές μελέτες και συστηματική παρακολούθηση της βιοποικιλότητας και των επιπτώσεων των απειλών στα είδη και τους οικοτόπους, όπως η κλιματική αλλαγή και της η αλιεία.
Παράδειγμα: Στο Parahānaumokuākea (ΗΠΑ), η έρευνα αποτελεί βασικό πυλώνα διαχείρισης.

Κοινωνικοοικονομικά Πλεονεκτήματα

1. **Οικοτουρισμός:** Τα μεγάλα πάρκα προσελκύουν επισκέπτες και ενισχύουν το βιώσιμο τουριστικό προϊόν. Δίνουν ταυτότητα στον χώρο (αφορά πιο πολύ τους μόνιμους κατοίκους) και μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα (αφορά πιο πολύ τους επισκέπτες).
Παράδειγμα: Το Parc National de Port-Cros στη Γαλλία συνδυάζει προστασία και τουριστική ανάπτυξη.
2. **Συμμετοχή τοπικών κοινωνιών:** Τα θαλάσσια πάρκα ενισχύουν την τοπική συμμετοχή μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, βιώσιμων πρακτικών και συνεκτικής διαχείρισης, ενισχύοντας την αίσθηση ευθύνης και συμμετοχικότητας στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
Παράδειγμα: Στη Scandola (Κορσική), οι τοπικές κοινότητες συμμετέχουν ενεργά στη διαχείριση.

Τα ενιαία θαλάσσια πάρκα αποτελούν μια σύγχρονη, αποτελεσματική και ολιστική στρατηγική προστασίας της θάλασσας, της νησιωτικής και παράκτιας ζώνης, καθώς διασφαλίζουν την οικολογική συνοχή, βελτιώνουν τη διαχείριση και δημιουργούν κοινωνικά και οικονομικά οφέλη. Παρέχουν ένα δυνατό εργαλείο προστασίας της βιοποικιλότητας, ενισχύοντας ταυτόχρονα τη βιωσιμότητα των θαλάσσιων πόρων και των τοπικών κοινοτήτων.

4. Ποιο είναι το νομικό πλαίσιο και τι δεσμεύσεις έχει αναλάβει η Πολιτεία;

Το θεσμικό πλαίσιο καθορίζεται από:

- Το ν. 1650/1986

- Την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Natura 2000) και την Οδηγία 2009/147/ΕΚ περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών
- Τη Συνθήκη της Βαρκελώνης
- Τη Συνθήκη της Βέρνης
- Την ACCOBAMS
- Την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Βιοποικιλότητα έως το 2030
- Την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα
- Το Παγκόσμιο Πλαίσιο για τη Βιοποικιλότητα Kunming-Montreal
- Το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Προστασία και Αποκατάσταση των Θαλάσσιων Οικοσυστημάτων για Βιώσιμη και Ανθεκτική Αλιεία [COM(2023) 102 final]
- Τον Κανονισμό ΕΕ 2019/1241 σχετικά με τη διατήρηση αλιευτικών πόρων και την προστασία θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω τεχνικών μέτρων
- Τις δεσμεύσεις του Διεθνούς Συνεδρίου Our Ocean - An Ocean of Potential 2024:
 - ο Δέσμευση 01 για την απαγόρευση της αλιείας με τράτα σε όλες τις Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (ΘΠΠ) της Ελλάδας έως το 2030, ξεκινώντας από τα θαλάσσια εθνικά πάρκα έως το 2026.
 - ο Δέσμευση 02 για τη θέσπιση 2 νέων εθνικών θαλασσίων πάρκων σε Ιόνιο και Αιγαίο

5. Ποια η σημασία των δύο νέων Εθνικών Θαλάσσιων Πάρκων σε διεθνές επίπεδο;

Σε ότι αφορά στην αξία του για την προστατευόμενη орνιθοπανίδα, αρκεί να αναφερθεί για το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Νοτίου Αιγαίου 1 – Νότιες Κυκλάδες, ότι το ένα στα δέκα θαλασσοπούλια και μαυροπετρίτες της χώρας μας, αναπαράγονται στην περιοχή. Ειδικότερα, το πάρκο έχει παγκόσμια σημασία για ορισμένα είδη орνιθοπανίδας. Συγκεκριμένα, σε παγκόσμιο επίπεδο, πέραν της αξίας του για τα ενδημικά είδη, υποστηρίζει περίπου το 14,25% του παγκόσμιου πληθυσμού του Μαυροπετρίτη, 5% του παγκόσμιου πληθυσμού του Μύχου. Σε εθνικό επίπεδο το ΕΘΠΝΑ1 - Νότιες ΚΥΚΛΑΔΕΣ φιλοξενεί τους βιοτόπους αναπαραγωγής για το 17,7% του εθνικού πληθυσμού του Μαυροπετρίτη, το 12,5% του εθνικού πληθυσμού Μύχου, το 11% του Αρτέμη, το 36% του Αιγαιόγλαρου και το 13% του εθνικού πληθυσμού του Θαλασσοκόρακα.

Είδος	Ποσοστό Παγκόσμιου πληθυσμού εντός πάρκου	Ποσοστό Ευρωπαϊκού πληθυσμού εντός πάρκου	Ποσοστό Εθνικού πληθυσμού εντός πάρκου
Μαυροπετρίτης	14,25%	16,22%	17,68%
Μύχος	5,03%	5,03%	12,46%
Αρτέμης	0,58%	2,81%	11,21%
Αιγαιόγλαρος	0,32%	0,34%	36,00%
Θαλασσοκόρακας της Μεσογείου	1,76%	1,76%	13,13%

Ως προς το θαλάσσιο τμήμα του Πάρκου Νοτίου Αιγαίου 1 – Νότιες Κυκλάδες, στην περιοχή ζουν, τρέφονται και κυρίως αναπαράγονται 150 Μεσογειακές φώκιες (37,5% του εθνικού πληθυσμού του είδους), η μεγαλύτερη συγκέντρωση που καταγράφεται σε Θαλάσσιο Πάρκο στην χώρα μας και παγκοσμίως. Το πάρκο φιλοξενεί βιοτόπους που καλύπτουν έως το 5% της εκτιμώμενης εθνικής κατανομής (ως προς το χώρο) Ζιφιού και Φουσητήρα, έως το 9,3% της εκτιμώμενης εθνικής

κατανομής του Ζωνοδέλφινου, το 5,4% της εκτιμώμενης εθνικής κατανομής της Μεσογειακής Φώκιας και το 5% της εκτιμώμενης εθνικής κατανομής για το Ρινοδέλφιο, το Κοινό Δελφίνι και τη θαλάσσια Χελώνα Καρέτα:

Φώκια		Φουσητήρες -Ζιφίος		Ζωνοδέλφιο		Κοινό Δελφίνι - Χελώνα Καρέτα	
Κάλυψη σε km ²	% του ΑΟΟ	Κάλυψη σε km ²	% του ΑΟΟ	Κάλυψη σε km ²	% του ΑΟΟ	Κάλυψη σε km ²	% του ΑΟΟ
2909,36	5,41	1508,98	5,06	5713,21	9,31	2892,89	5,19

Επίσης περιλαμβάνει νησιά, στα οποία απαντώνται πολλά ενδημικά είδη χλωρίδας και πανίδας που περιλαμβάνονται σε εθνικές και διεθνείς λίστες προστασίας, με σημαντικότερα 13 ενδημικά είδη φυτών, 10 είδη ενδημικών και στενοενδημικών ασπόνδυλων και 6 taxa ενδημικών ερπετών.

Αντίστοιχα, στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου περιλαμβάνονται:

- το 57% του πυρήνα κατανομής του φουσητήρα εντός των χωρικών υδάτων,
- το 53% του πυρήνα κατανομής του ζιφιού,
- το 67% του πυρήνα κατανομής του ζωνοδέλφινου,
- το 14% του πυρήνα κατανομής ρινοδέλφινου,
- άλλα σημαντικά είδη δελφινιών όπως το σταχτοδέλφιο και το κοινό δελφίνι,

Τα ανωτέρω είδη θαλάσσιων θηλαστικών περιλαμβάνονται στη Σημαντική Περιοχή Θαλάσσιων Θηλαστικών της Ελληνικής Τάφρου, στην Οικολογικά και Βιολογικά Σημαντική Περιοχή της Ελληνικής Τάφρου (Hellenic Trench EBSA), στην «Περιοχή Ειδικής Σημασίας Νοτιοδυτικής Κρήτης και Ελληνικής Τάφρου» της Διεθνούς Συμφωνίας ACCOBAMS.

Στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου περιλαμβάνονται επίσης:

- το 26% του πυρήνα κατανομής της μεσογειακής φώκιας
- 81 παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, καθώς και κρίσιμες περιοχές ανάπτυξης, τροφοληψίας και διαχείμασης τόσο για το είδος *Caretta caretta* όσο και για το είδος *Chelonia mydas*.

Το 35% των παραλιών ωτοκίας του είδους *Caretta caretta* στη Μεσόγειο βρίσκεται στην Ελλάδα, με τις περιοχές αυτές να συνεισφέρουν σε πάνω από το 50% του συνολικού αναπαραγωγικού αποτελέσματος του είδους στην περιοχή. 32 από τις 81 παραλίες ωτοκίας θαλάσσιων χελωνών δεν περιλαμβάνονται ακόμη σε θεσμοθετημένες Προστατευόμενες Περιοχές. Στο θαλάσσιο πάρκο περιλαμβάνεται το 80% των περιοχών τροφοληψίας στο Ιόνιο.

Επιπρόσθετα, η περιοχή διαθέτει εξαιρετικής σημασίας οικοτόπους, όπως τα λιβάδια Ποσειδωνίας και υφάλους με μακροφυτικές βιοκοινωνίες μεγάλων φαιοφυκών στα ρηχά και κοραλλιγενείς βιοκοινωνίες στα βαθύτερα που υποστηρίζουν πλούσια βιοποικιλότητα. Οι ύφαλοι και τα βαθύβια κοράλλια σε βαθιά νερά αποτελούν επίσης σημαντικούς βιογενείς οικοτόπους, υποστηρίζοντας μοναδικά οικοσυστήματα που κινδυνεύουν από καταστροφικές δραστηριότητες, όπως η αλιεία με συρόμενα εργαλεία.

Σε ότι αφορά την ορνιθοπανίδα στην περιοχή περιλαμβάνονται σημαντικά θαλασσοπούλια (π.χ. *Calonectris diomedea* -Αρτέμης, Θαλασσοκόρακας, Μύχος) αλλά και μεταναστευτικά είδη, με κυριότερο τον μαυροπετρίτη, που έχει στο πάρκο τη μοναδική του παρουσία στο Ιόνιο. Οι Στροφάδες

φιλοξενούν τη μεγαλύτερη αποικία του θαλασσοπούλιου Αρτέμης στην Ελλάδα, με πάνω από 5.500 ζευγάρια (52-59% του εθνικού πληθυσμού), και έχει χαρακτηριστεί ως μία από τις τρεις σημαντικότερες αποικίες του είδους σε ευρωπαϊκό επίπεδο με βάση τα πληθυσμιακά δεδομένα (αποικίες >1000 ζευγάρια).

6. Πώς θα λειτουργήσουν αποτελεσματικά τα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα σε Ιόνιο και Αιγαίο;

Τη λειτουργία των δυο θαλάσσιων πάρκων θα αναλάβει ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) σε συνεργασία με το Λιμενικό, περιβαλλοντικές οργανώσεις και τοπικούς φορείς. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ διαχειρίζεται ήδη το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου, το Θαλάσσιο Πάρκο της Ζακύνθου καθώς και το Θαλάσσιο Πάρκο της Γυάρου. Για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στην πρόκληση λειτουργίας ο ΟΦΥΠΕΚΑ:

Α) Θα δημιουργηθεί νέα Διεύθυνση με αρμοδιότητα τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές και τα εθνικά Θαλάσσια Πάρκα όλης της χώρας, ώστε να υπάρχει ενιαία προσέγγιση και αποτελεσματικός συντονισμός.

Στο Ιόνιο υπάρχει ήδη η Μονάδα Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου, Αίνου και Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων με έδρα στην Ζάκυνθο και Παράρτημα στην Κεφαλλονιά, ενώ στα Αντικύθηρα λειτουργεί Ορνιθολογικός Σταθμός. Θα δημιουργηθεί και ένα επιπλέον Παράρτημα.

Στο Αιγαίο υπάρχει η Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Κεντρικού Αιγαίου με έδρα στην Ερμούπολη και παράρτημα στη Νάξο. Θα δημιουργηθεί ένα επιπλέον Παράρτημα.

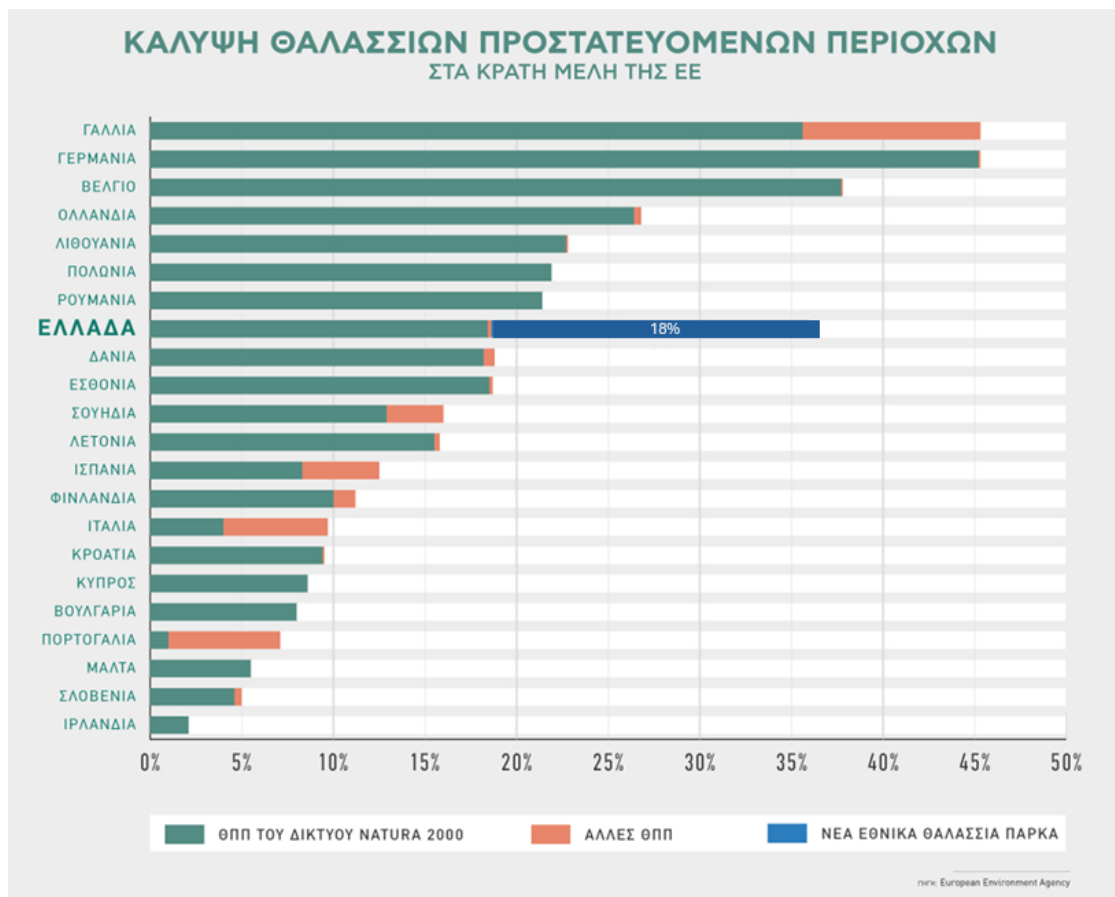
Β) Θα ενισχυθεί με 34 νέους επιστήμονες μέσω προκήρυξης του ΑΣΕΠ.

Γ) Θα ενισχυθεί περαιτέρω με εποχιακούς φύλακες. Σήμερα μπορεί να απασχολεί ως και 50 εποχιακούς φύλακες ετησίως.

Δ) Τα στελέχη του ΟΦΥΠΕΚΑ θα αποκτήσουν προανακριτικά καθήκοντα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της επιτήρησης και φύλαξης των Θαλάσσιων Πάρκων.

Ε) Θα ενισχυθεί οικονομικά με περισσότερα από 20 εκ. από διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Ποσοστό κάλυψης των Θαλάσσιων Προστατευόμενων περιοχών στα Κράτη Μέλη της ΕΕ

Συνολική κάλυψη των Θαλάσσιων Προστατευόμενων περιοχών στα Κράτη Μέλη της ΕΕ

7. Με ποιον τρόπο θα προστατεύονται αποτελεσματικά τα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα από παράνομες αλιευτικές ή κυνηγετικές δραστηριότητες;

α) Με περιπολίες και ελέγχους από τις αρμόδιες αρχές Λιμενικό, Δασική Υπηρεσία και ΟΦΥΠΕΚΑ καθώς και με περιπολίες μεικτών κλιμακίων. Τα στελέχη του ΟΦΥΠΕΚΑ θα ενισχυθούν περαιτέρω με την απόκτηση προανακριτικών καθηκόντων.

β) Με περιπολίες και ελέγχους από την Θηροφυλακή.

γ) Με Μνημόνια Συνεργασίας με περιβαλλοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην μελέτη και επιτήρηση θαλάσσιων περιοχών. Στην περιοχή του Θαλάσσιου Πάρκου Αλοννήσου υπάρχει συνεργασία με την Sea Shepards Global.

δ) Με ενσωμάτωση GPS σε τράτες και παρακολούθηση της κίνησής τους (στοιχεία VMS). Η κίνηση των σκαφών θα διασταυρώνεται από δορυφορικά δεδομένα από την Google που θα παρέχονται δωρεάν μέσω της συνεργασίας με την Global Fishing Watch η οποία χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Αθ. Λασκαρίδης και της εκπαίδευσης στη χρήση του συστήματος από το λιμενικό. Έχει υπογραφεί μνημόνιο συνεργασίας από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

ε) Με δορυφορικές εικόνες πολύ υψηλής ευκρίνειας και συνεχούς λήψης που θα προμηθευτεί ο ΟΦΥΠΕΚΑ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

στ) Επίσης, ολοκληρώνονται μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης δυο διαγωνισμοί που αφορούν σκάφη για την επιτήρηση και εποπτεία των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών αλλά και την προμήθεια εξοπλισμού (περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ιπτάμενα και υποθαλάσσια drones, radar, σκάφη κ.λπ.) για τη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης και εποπτείας των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών.

8. Συμβάλλουν τα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα στην τοπική οικονομία;

Τα θαλάσσια πάρκα ενισχύουν και την τοπική οικονομία :

1. **Διαφοροποίηση και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος μέσω του οικοτουρισμού.** Τα θαλάσσια πάρκα προσελκύουν επισκέπτες που ενδιαφέρονται για τη φύση και τη θαλάσσια ζωή, όπως δύτες, περιηγητές και φυσιολάτρες. Αυτό οδηγεί σε αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής, δημιουργεί θέσεις εργασίας (π.χ. ξεναγοί, οδηγοί σκαφών) και ενισχύει τις τοπικές επιχειρήσεις
2. **Αλιεία με μακροπρόθεσμα οφέλη.** Η προστασία ειδών και οικοσυστημάτων μέσα στα θαλάσσια πάρκα, επιτρέπει την αναπαραγωγή ψαριών και άλλων θαλάσσιων οργανισμών και έτσι ενισχύει τα ιχθυαποθέματα και εκτός του πάρκου, υποστηρίζοντας τη βιώσιμη αλιεία και την εισοδηματική ασφάλεια των ντόπιων ψαράδων.
3. **Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για επιστημονικό προσωπικό** (π.χ. βιολόγοι, ωκεανογράφοι) αλλά και επόπτες, τεχνικό και εκπαιδευτικό προσωπικό για προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης.
4. **Πρώθηση τοπικών προϊόντων.** Τα θαλάσσια πάρκα δίνουν ταυτότητα στον χώρο και μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα και έτσι ενισχύεται η αγορά τοπικών προϊόντων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1**Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 (ή τμήματά τους) που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Νοτίου Αιγαίου 1 – Νότιες Κυκλάδες**

Κωδικός N2000	Ονομασία Περιοχής	Είδος
GR3000011	Μυρτώο Πέλαγος: Φαλκονέρα, Βελοπούλα, Ανανές και θαλάσσια ζώνη	ΖΕΠ
GR4210011	Νότιο Αιγαίο: Βελοπούλα, Φαλκονέρα, Ανανές, Χριστιάνα, Παχειά, Φτενό, Μακρά, Αστακιδονήσια, Σύρνα – Γύρω νησιά και θαλάσσια ζώνη	ΕΖΔ
GR4210020	Κίναρος, Λέβιθα, Λιαδιά, Πλάκα, Γλάρος, Μαύρα και θαλάσσια περιοχή	ΖΕΠ
GR4220002	Ανάφη: Χερσόνησος Κάλαμος – Ρούκουνας	ΕΖΔ
GR4220003	Σαντορίνη: Νέα και Παλιά Καμμένη – Προφήτης Ηλίας	ΕΖΔ
GR4220004	Φολέγανδρος ανατολική μέχρι δυτική Σίκινο και θαλάσσια ζώνη	ΕΖΔ - ΖΕΠ
GR4220005	Παράκτια ζώνη δυτικής Μήλου	ΕΖΔ
GR4220006	Πολύαιγος – Κίμωλος	ΕΖΔ
GR4220007	Αντίμηλος – θαλάσσια παράκτια ζώνη	ΕΖΔ
GR4220012	Βόρεια Αμοργός και Κίναρος, Λεβιθά, Μαύρα, Γλάρος και θαλάσσια ζώνη	ΕΖΔ
GR4220013	Μικρές Κυκλάδες: Ηράκλεια, Σχοινούσα, Κουφονήσια, Κέρος, Αντικεριά και θαλάσσια ζώνη	ΕΖΔ
GR4220020	Μήλος: Προφήτης Ηλίας	ΕΖΔ
GR4220021	Μικρές Κυκλάδες, βορειοανατολική Αμοργός, ανατολικές ακτές Δονούσας και γύρω θαλάσσια περιοχή	ΖΕΠ
GR4220022	Χριστιάνα	ΖΕΠ
GR4220023	Ανάφη, ανατολικό και βόρειο τμήμα και γύρω θαλάσσια περιοχή	ΖΕΠ
GR4220030	Δυτική Μήλος, Αντιμήλος, Πολυαίγος	ΖΕΠ
GR4220034	Παράκτια και θαλάσσια ζώνη Ανάφης	ΕΖΔ
GR4220036	Θαλάσσια περιοχή Κολούμβο	ΕΖΔ

ΕΖΔ: Ειδική Ζώνη Διατήρησης (οικότοποι και είδη πλην ορνιθοπανίδας)

ΖΕΠ: Ζώνη Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας

ΤΚΣ: Τόποι Κοινοτικής Σημασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 (ή τμήματά τους) που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου

Κωδικός N2000	Ονομασία Περιοχής	Είδος
GR2210001	Δυτικές και βορειοδυτικές ακτές Ζακύνθου	ΕΖΔ - ΖΕΠ
GR2210002	Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου (Ακρ. Γεράκι - Κερί) και Μαραθονήσι και Πελούζο	ΕΖΔ
GR2210003	Στροφάδες	ΕΖΔ
GR2210004	Σταμφάνι και Αρπυιά (Στροφάδες) και θαλάσσια ζώνη	ΖΕΠ
GR2220003	Εσωτερικό αρχιπέλαγος Ιονίου (Μεγανήσι, Αρκούδι, Άτοκος, Βρόμωνας)	ΕΖΔ
GR2220004	Παράκτια θαλάσσια ζώνη από Αργοστόλι έως Βλαχάτα (Κεφαλονιά) και όρμος Μούντα	ΕΖΔ
GR2220005	Δυτικές ακτές Κεφαλονιάς – Στενό Κεφαλονιάς Ιθάκης – Βόρεια Ιθάκη (Ακρωτήρια Γέρο Γκόμπος – Δράκου Πήδημα – Κεντρί – Αγ. Ιωάννης)	ΕΖΔ
GR2220007	Θαλάσσια ζώνη από Αργοστόλι έως όρμο Μούντα	ΤΚΣ
GR2330005	Θίνες και παράκτιο δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος	ΕΖΔ
GR2330008	Θαλάσσια περιοχή κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία	ΕΖΔ
GR2550004	Λιμνοθάλασσα Πύλου (Διβάρι) και Σφακτηρία, Άγιος Δημήτριος	ΕΖΔ
GR2550005	Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι – Κυπαρισσία)	ΕΖΔ
GR2550007	Θαλάσσια περιοχή Στενού Μεθώνης	ΕΖΔ
GR2550010	Θαλάσσια περιοχή Νότιας Μεσσηνίας	ΤΚΣ
GR2540002	Περιοχή Νεάπολης και Ελαφώνησος	ΕΖΔ
GR2550003	Σαπιέντζα και Σχίζα, Ακρωτήριο Ακρίτας	ΕΖΔ
GR2540003	Εκβολές Ευρώτα, περιοχή Βρονταμά και θαλάσσια περιοχή Λακωνικού κόλπου	ΕΖΔ - ΤΚΣ
GR2540008	Νότια Μάνη	ΖΕΠ
GR2540009	Θαλάσσια ζώνη νότιας Μάνης	ΤΚΣ
GR3000008	Αντικύθηρα – Πρασσονήσι και Λαγουβάρδος	ΕΖΔ
GR3000010	Κύθηρα: Πρασσονήσι, Δραγονέρα, Αντιδραγονέρα	ΕΖΔ
GR3000012	Αντικύθηρα και Πρασσονήσι, Λαγουβάρδος, Πλακουλήθρα και Θυμωνιές	ΖΕΠ
GR3000013	Κύθηρα και Πρασσονήσι, Δραγονέρα, Αντιδραγονέρα, Αυγό, Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι	ΖΕΠ
GR3000019	Θαλάσσια περιοχή Κυθήρων	ΖΕΠ

ΕΖΔ: Ειδική Ζώνη Διατήρησης (οικότοποι και είδη πλην ορνιθοπανίδας)

ΖΕΠ: Ζώνη Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας

ΤΚΣ: Τόποι Κοινοτικής Σημασίας